



# СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

## РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Міжнародна економіка	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

### ВИКЛАДАЧ

#### Величко Катерина Юріївна



Вища освіта: спеціальність «Економіка підприємства» (Спеціалізація «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» (економіст);

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» ОПП «Міжнародна економіка» (магістр з міжнародних економічних відносин)

Науковий ступінь: кандидат економічних наук, 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Вчене звання - доцент кафедри міжнародної економіки

Досвід роботи – 25 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 4 методичних розробок та 6 тематичних публікацій; учасниця міжнародних конференцій
- пройшла навчання за міжнародною програмою Estonian Business School за підтримки Estonian Development Agency «Leading organizational change in turbulent times» («Управління організаційними змінами в період турбулентності»).

телефон

0503018920

електронна  
пошта

eklevyna@gmail.com

дистанційна  
підтримка

Moodle

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Вивчення основних концепцій та технік ризик-менеджменту, які використовуються в міжнародному бізнесі та формування у слухачів курсу компетенцій необхідних для розробки, аргументації, ухвалення та оцінки управлінських рішень у міжнародному бізнесі.
Формат	Лекції, практичні заняття, що передбачають вирішення кейсів та бізнес-стимуляції, самостійна робота, презентація.
Специфічні результати навчання	<i>Знати:</i> сутність економічного ризику та ризик-менеджменту як системи управління ризиками; структуру процесу управління ризиками, їх класифікацію; основні види ризиків у бізнесовій діяльності на міжнародних ринках та способи управління ними. <i>Вміти:</i> планувати процес управління ризиками; ідентифікувати економічні ризики у міжнародному бізнесі; проводити кількісно-якісний аналіз ризиків у міжнародному бізнесі з урахуванням впливу стейкхолдерів; визначати стратегії реагування на конкретні ризики та застосовувати аналітичні інструменти для ефективного управління ризиками у міжнародному бізнесі.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	Вчасне виконання завдань, активність на заняттях, самостійна робота, командна робота, участь у дискусіях.
Умови зарахування	Вільне зарахування

## ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» (освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей:</p> <p><b>Загальних:</b></p> <p>ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p> <p><b>Спеціальних (фахових):</b></p> <p>СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p> <p>СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними</p>
-------------	---	-------------------------------	--

## СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

### Модуль 1. Теоретичні аспекти прояву ризиків у міжнародному бізнесі

Лекція 1	Економічного ризику як економічної категорії.	Практичне заняття 1	Ключові складові ризику (невизначеність, втрати, небайдужість). Подія ризику, ймовірність, наслідки ризику, фактори ризику.	Самостійна робота	Глобальні загрози міжнародного бізнесу.
Лекція 2	Засади ризик-менеджменту у міжнародному бізнесі.	Практичне заняття 2	Поняття ризик-менеджменту. Основні правила ризик-менеджменту. Сучасні підходи в ризик-менеджменті.		Історія виникнення ризик-менеджменту
Лекція 3	Методи і моделі аналізу ризиків у міжнародній діяльності.	Практичне заняття 3	Методи аналізу ризиків міжнародного бізнесу та їх класифікація (діаграма «Ісікаві», діаграма «Краватка-метелик», методика HAZOP, «Дерево рішень» та ін.		Стрес-аналіз у міжнародному бізнесі як комплексне дослідження ідентифікації, та оцінки факторів негативного впливу
Лекція 4	Оцінювання ризиків у міжнародному бізнесі.	Практичне заняття 4	Припустимий рівень критичного та катастрофічного ризику в міжнародному бізнесі. Критерії Value-at-Risk (VaR), Expected Shortfall (ES), Tail Value at Risk (TVaR). Використання імітаційного моделювання методом «Монте-Карло».		Концепція «ризик-апетит». Процес визначення рівня ризик-апетиту в міжнародному бізнесі.
Лекція 5	Макроекономічні країнові ризики. Політичний ризик.	Практичне заняття 5	Методика складання карт та рейтингів політичного та країнового ризику. Рейтинги Standard & Poor's Ratings Group (S&P), Allianz Trade, Coface та ін.		Вплив війни на міжнародну торгівлю та бізнес України

### Модуль II. Управління ризиками у міжнародному бізнесі

Лекція 6	Управління кадровими ризиками у міжнародному бізнесі.	Практичне заняття 6	Кадровий ризик. Методи управління кадровими ризиками (превентивні та відшкодування втрат). Аутсорсинг в області HR	Самостійна робота	Аутстафінг як метод зниження кадрового ризику у міжнародному бізнесі
Лекція 7	Управління транспортними ризиками міжнародного бізнесу.	Практичне заняття 7	Виявлення транспортних ризиків. Кількісний та якісний аналіз транспортних ризиків. Управління, моніторинг та контроль транспортних ризиків.		Управління транспортними ризиками в Україні в умовах війни. Проблематика міжнародної логістики в Україні.
Лекція 8	Валютні та цінові ризики міжнародного бізнесу.	Практичне заняття 8	Форвардні операції з валютою: сутність операції, курс «спот», форвардний курс, транзакції аутрайт.		Застосування ігрових методик та стимуляційних ігор для аналізу та управління валютними ризиками міжнародного бізнесу.
Лекція 9	Управління інвестиційними ризиками у міжнародному бізнесі.	Практичне заняття 9	Типізація інвестиційних ризиків міжнародної діяльності: ризик упущеної вигоди; ризик зниження доходності; ризик прямих фінансових втрат		Специфіка інвестиційного ризик-менеджменту міжнародних корпорацій

## ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Калініченко, З.Д. (2021). *Ризик-менеджмент*: навч. посіб. для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент». Дніпро: ДДУВС. 224 с.
2. Тимохова, Г.Б., Величко, К.Ю. (2022). Стратегічний менеджмент: навч. посіб.:Х. ХГУ «НУА». 126с.
3. Величко, К., Цибульська, Е. (2023). Трансформація бізнес-моделей компаній: сучасні виклики та перспективи у цифровій економіці. *Економіка та суспільство*. (52). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-39>
4. Величко, К., Тимохова, Г., Євтушенко, Г. (2023). Міжнародні бізнес-стратегії цифрової трансформації в умовах «суспільства 5.0». *Економіка та суспільство*. (50). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-69>
5. Угрин, Д.І., Довгунь, А.Я. (2023). *Ризик-менеджмент та маркетинг в ІТ-галузі*. Навчально-методичний посібник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича. 100 с.
6. Кравченко, М.О., Бояринова, К.О., Копішинська, К.О. (2021). *Управління ризиками*: Навчальний наочний посібник. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 18 Мбайт). К. : КПІ ім. І. Сікорського. 432с.

Методичне забезпечення

1. Ризик-менеджмент у міжнародному бізнесі: дистанційний курс. Портал дистанційного навчання ДБТУ. URL: <http://moodle.btu.kharkiv.ua/>
2. Величко, К.Ю.(2024). Ризик-менеджмент: конспект лекцій. Х. ДБТУ. 108с.
3. Величко, К.Ю., Баламут, Г.С. (2023). Міжнародна економіка. Практикум: навчальний посібник. Х.: ДБТУ, 2023. 108 с.
4. Кот, О.В., Величко, К.Ю., Носач, Л.Л., Печенка, О.І. (2018). Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини». Харків: ХДУХТ, 320 с.
5. Value At Risk. URL: [http://wp.wiki-wiki.ru/wp/index.php/Value\\_At\\_Risk](http://wp.wiki-wiki.ru/wp/index.php/Value_At_Risk)
6. Аналіз ризиків. URL: [https://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/32782/mod\\_resource/content/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B0%204.pdf](https://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/32782/mod_resource/content/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B0%204.pdf)
7. Глобальні ризики з точки зору Всесвітнього економічного форуму: інфографіка. Bakertilly: вебсайт. URL: <https://bakertilly.ua/news/id48913>

### СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50%	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	Підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 20	Відповіді на тестові питання
		до 20	відповіді на практичних заняттях, участь у дискусіях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

### НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.